

пропонують класифікацію загроз яка ґрунтується на визначення властивостей інформації:

– загрози порушення конфіденційності особистої інформації, в результаті реалізації яких інформація стає доступною суб'єкту, що не володіє повноваженнями для ознайомлення з нею;

– загрози порушення цілісності особистої інформації, до яких відноситься будь – яке зловмисне спотворення цієї інформації, оброблюваної з використанням певних автоматизованих систем [2, с. 6–7]. Це свідчить про обумовлену з наукової точки зору, потребу у поглибленому вивченні специфічних правових небезпек у інформаційному просторі людини.

Насамкінець, однією з характерних тенденцій, яка склалася в сучасних умовах не тільки в Україні, а й у світі, є випереджальний розвиток форм, способів, технологій і методик впливу на свідомість (підсвідомість), і психічний стан людини порівняно з організацією протидії негативним, деструктивним психологічним впливам, інформаційно-психологічним та правовим захистом особистості й суспільства загалом.

Список використаних джерел:

1. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти): Підручник / Остроухов В. В., Петрик Б. М., Присяжнюк М. М. та ін.; за заг- ред. Є. Д. Скулиша. – К.: КНТ, 2010. – 776 с.
2. Кузьменко Б. В. Захист інформації: навч. посіб. Ч. 2 / Б. В. Кузьменко, О. А. Чайковська. – К.: Видавничий відділ КНУКіМ, 2009. – 69 с., с. 6–7.
3. Марущак А. І. Пріоритети розвитку інформаційного права України / А. І. Марущак // Інформація і право. – 2011. – № 1. – С. 20–24.
4. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб. / [В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Л. Ф. Компанцева, Є. Д. Скулиш, О. Д. Бойко, В. В. Остроухов]; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. – 248 с.

Старущенко М.В.

студент,

Національна академія Служби безпеки України

ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

Аналізуючи перспективи і революціонізууючу роль Інтернет у сталому розвитку більшості галузей економіки, необхідно звернути увагу на новітні поняття та категорії, що поширюються з запровадженням інформаційних технологій. Серед технічних новацій потрібно виділити електронізацію товарно-грошового обміну, ділової практики, побутового зв'язку, запровадження нових засобів обміну, у тому числі «електронних грошей». Електронні гроші все більше охоплюють сфери обміну, торгівлі, послуг, стають основним платіжним засобом, важливим інструментом функціонування інфраструктури електронного бізнесу [1].

Платіжні системи досліджували вітчизняні та зарубіжними вчені, а саме: Д. Дорн, А.О. Єпіфанов, Т. Ламмер, Д.О. Махоні, В.І. Міщенко, М. Пірс, О. Прем'єрова, Х. Теварі, І.О. Трубін, Ч. Фрідман, М. Хіроя, Г.В. Юрчук,

В. Кравчук та інші. Праці вказаних вчених розкривають сутність і значення електронних грошей в сучасних умовах. Проте стрімкий розвиток даної сфери потребує додаткових досліджень за даним напрямком [2].

Метою статті є здійснити аналіз технологічних і правових аспектів електронних грошей та безпеки їх використання.

Сьогодні законодавче поле України щодо регулювання відносин пов'язаних із використанням електронних грошей складається із Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 року, Закону України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 року, Постанови Правління НБУ «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» № 481 від 04.11.2010 року, що затверджує Положення про електронні гроші.

Питання про правову природу електронних грошей залишається відкритим. Відповідно до Закону про платіжні системи під електронними грошима слід розуміти одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. Виходячи з наведеного положення, електронні гроші мають подвійну природу, з одного боку є засобом платежу, а з іншого – зобов'язанням емітента, що свідчить про наявність цивільно-правової складової у юридичній сутності електронних грошей.

Для з'ясування місця електронних грошей в системі об'єктів цивільних прав, потрібно проаналізувати їх співвідношення з грошима. Відповідно до ст. 3 Закону про платіжні системи кошти в Україні існують у готівковій (формі грошових знаків) або у безготівковій формі (формі записів на рахунках у банках). Грошові знаки випускаються у формі банкнот і монет, що мають зазначену на них номінальну вартість. Згідно зі ст. 192 Цивільного кодексу України, єдиним законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України, є грошова одиниця України – гривня. Законом України «Про Національний банк України» визначено, що виключне право на введення в обіг (емісія) гривні належить Національному банку України.

З огляду на зазначене електронні гроші випускаються і іншими, ніж Національний банк України, банками, є електронним замінником банкнот і монет та грошовим зобов'язанням емітента. Електронні гроші використовуються як засіб здійснення платежів, приймаються обмеженим колом осіб, надаються емітентом в обмін на кошти у готівковій або безготівковій формі і відповідно до законів України не є валютними цінностями та грошовими коштами [3].

Останнім часом переваги електронних платіжних систем помітно покращили свої позиції. В основному це сталося завдяки новим досягненням в області інформаційних технологій і, зокрема, неабияким здобуткам телекомунікаційних систем і криптографії, які загалом дали змогу проводити розрахунки практично без затримок (у режимі on-line) і з гарантією юридичної значущості передаваних каналами зв'язку електронних документів: виписок про стан рахунків, чеків, квитанцій і т. ін.

Дійсно, з появою сучасної комп'ютерної техніки стало можливим практичне застосування технології електронного цифрового підпису відправлених документів, а сама вона з'явилася внаслідок того, що криптографи розробили надійні алгоритми його перевірки, які не дають змоги зловмисникам цей підпис підробити за короткий проміжок часу. У сукупності це дає змогу застосовувати його як законний засіб підтвердження достовірності електронного документа та автентифікації особи, відповідальної за його вміст.

Аналогічні криптологічні ідеї дали змогу побудувати системи забезпечення конфіденційності електронних повідомлень, які передаються відкритими каналами зв'язку. Як наслідок, у рядового користувача персонального комп'ютера без застосування всяких дорогих «шифрувальних засобів» з'явилася можливість захистити свою інформацію при її передачі не менш надійно, ніж при міжбанківських платежах у сотні мільйонів доларів у системі SWIFT. В Україні так сталося, що всі конкретні проблеми сучасних взаємин невеликих фірм-розробників у цій області знань з урядовими організаціями породжені саме цим парадоксом. Навіть тепер деякі державні чиновники ніяк не можуть змиритися з тим, що зараз маленькі компанії або навіть окремих програміст може легко розробити програму захисту даних для пересічного користувача з таким же рівнем безпеки, який раніше був доступний тільки для систем засекреченого каналу урядового зв'язку [4].

Підсумовуючи проведені дослідження, можна зробити висновок, що з технологічної точки зору безпека використання електронних грошей, завдяки здобуткам в області криптографії, не викликає сумнівів. Однак з правової точки зору, враховуючи положення доктрини цивільного права та чинного законодавства, можна стверджувати, що цивільно-правова природа електронних грошей залишається дискусійним науковим сегментом, який підлягає подальшому вивченню.

Список використаних джерел:

1. Бодюк А. В. Електронні гроші: суть та особливості [Електронний ресурс] / А. В. Бодюк, І. О. Трубін // 10 – Режим доступу до ресурсу: http://ndi-fp.asta.edu.ua/files/doc/Trubi_Boduk_elektronn_grosh.pdf
2. Черномор В. О. Сучасний стан та перспективи розвитку платіжних систем в сфері електронної комерції [Електронний ресурс] / В. О. Черномор – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fin_pr_2015_1_38
3. Петрофанова К. Р. Правова природа електронних грошей [Електронний ресурс] / К. Р. Петрофанова. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/10075>
4. Грицюк П. Ю. Електронні гроші – нове досягнення криптографії та інформаційних технологій [Електронний ресурс] / П. Ю. Грицюк // 2013 – Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2013_23